

Mezinárodní Letní škola pro učitele má za sebou první den

27.8.2026 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

(27. 8. 2026) - Ve středu 26. srpna byla zahájena Letní škola pro učitele, která pedagogům nabízí prostor pro odborné vzdělávání, sdílení zkušeností a hledání nových metod, jak ve výuce přibližovat žákům a studentům složité dějiny 20. století. Program letošního ročníku, jehož hlavním organizátorem je Ústav pro studium totalitních režimů, propojuje odborné přednášky historiků z České republiky i zahraničí s prakticky zaměřenými workshopy.

První den letošní *Letní školy* byl věnován především období přechodu od druhé světové války k nastolení komunistických režimů ve střední a východní Evropě. Dopolední přednáškový blok s názvem „*Od války ke komunistickému režimu*“ nabídl účastníkům širší evropský kontext i pohled na vývoj v Československu. Program zahájila přednáška Barbary Klich-Kluczewské z Jagellonské univerzity, která se věnuje migraci ve střední a východní Evropě a jejímu vlivu na formování nových režimů v letech 1944–1956. Na ni navázal Łukasz Kamiński z Ossolinea, s tématem poválečné ozbrojené antikomunistické rezistence ve středovýchodní Evropě. Československému kontextu a současnému historickému výzkumu se následně věnují odborníci z **Ústavu pro studium totalitních režimů**. **Vít Klepárník** představil současné trendy ve výzkumu nástupu komunistických režimů a Jan Kalous se zaměřil na vývoj Československa od konce války až k únoru 1948. Dopolední blok uzavřela diskuse s účastníky.

„Letní škola pro učitele je důležitá právě tím, že propojuje historický výzkum s každodenní pedagogickou praxí. Nestačí pouze znát fakta a data. Učitelé potřebují také nástroje, jak o složitých a často konfliktních tématech 20. století mluvit se svými žáky, jak pracovat s různými interpretacemi a jak vést mladé lidi k vlastnímu kritickému přemýšlení o minulosti. Právě proto chceme pedagogům nabídnout nejen odborné přednášky, ale také praktické workshopy a možnost sdílet zkušenosti s kolegy z České republiky i zahraničí,“ uvedl ředitel **Ústavu pro studium totalitních režimů Ladislav Kudrna**.

Odpolední část programu byla zaměřena prakticky a proběhla formou workshopů. Účastníci se věnovali například problematice okupace, represí, válečného násilí nebo společenského konfliktu. Barbara Walshe z European Network Remembrance and Solidarity (ENRS) vedla workshop zaměřený na práci s konfliktem prostřednictvím restorativního dialogu. Historik **Tomáš Zouzal** z **Ústavu pro studium totalitních režimů** se ve svém workshopu zaměřil na vysídlovací akce související se zřizováním výcvikového prostoru Böhmen. Aleš Otava z Muzea paměti XX. století představil téma atentátu na Reinharda Heydricha a protinacistického odboje trochu z netradiční strany. Další workshop, který společně připravili **Jan Samohýl** z **Ústavu pro studium totalitních režimů** a Kryštof Zeman z Muzea paměti XX. století, se zaměřil přímo na reflexi výuky dějin 20. století a na metodiku práce s pracovním listem věnovaným druhé světové válce.

„Právě propojení odborného historického poznání s konkrétními výukovými metodami patří k hlavním přínosům Letní školy. Pedagogové tak mohou získat nejen nové poznatky, ale také inspiraci pro výuku témat, která jsou pro současné žáky často náročná svou komplexností, množstvím různých perspektiv i přímými přesahy do současnosti,“ konstatuje **Kamil Nedvědický**, 1. náměstek ředitele ÚSTR a současně dodal, že letní škola zároveň vytváří prostor pro mezinárodní výměnu zkušeností. Do programu se zapojili odborníci z významných evropských institucí a účastníci tak měli možnost diskutovat otázky, které přesahují jednotlivé národní dějiny. Právě evropská perspektiva umožňuje vnímat československé dějiny v širších souvislostech poválečného uspořádání Evropy, nástupu

komunistických diktatur, represí i odporu proti nim.

„Výuka moderních dějin nemůže být pouze mechanickým předáváním znalostí o minulosti. Je také cestou k pochopení toho, jak vznikají nedemokratické režimy, jak funguje propaganda, represe a společenský tlak a jakou roli v těchto procesech mohou sehrát jednotlivci. Pokud chceme, aby mladá generace dokázala rozpoznávat rizika ohrožení demokracie, musíme jí dát možnost minulosti skutečně porozumět. A učitelé jsou v tomto procesu klíčovými partnery,“ uzavírá Ladislav Kudrna.

Letní škola pro učitele pokračuje dále ve čtvrtek 27. srpna. Její program staví na kombinaci odborných přednášek, diskusí, workshopů a metodických aktivit. Cílem je nabídnout pedagogům inspiraci, kterou mohou následně využít přímo ve své výuce, a současně vytvořit prostor pro otevřenou odbornou debatu o způsobech, jak dnes učit dějiny 20. století.

Program prvního dne:

9:00- Slavnostní zahájení

9:30-11:00 - První blok: Od války ke komunistickému režimu

- Barbara Klich-Kluczewska: *Národy v pohybu: Migrace ve střední a východní Evropě a formování nových režimů (1944-1956)*
- Łukasz Kamiński: *Poválečná ozbrojená antikomunistická rezistence ve středovýchodní Evropě*
- Vít Klepárník: *Nástup komunistických režimů: trendy v současném výzkumu*
- Jan Kalous: *Československo od války k únoru 1948*
- Diskuse

11:30-13:00 - Druhý blok: Okupace, represe a konflikt

- Barbara Walsh: *Standing still in polarised times: exploring conflict through restorative dialogues*
- Tomáš Zouzal: *Vysídlovací akce v souvislosti se zřizováním výcvikového prostoru Böhmen*
- Aleš Otava: *Atentát na Heydricha a protinacistický odboj*
- Jan Samohýl a Kryštof Zeman: *Reflexe výuky dějin 20. století a metodika pracovního listu k tématu 2. světové války*

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: **ÚSTR / Jindřich Mynařík**

<https://www.ustrcr.cz/mezinarodni-letni-skola-pro-ucitele-ma-za-sebou-prvni-den>